

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiaz, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy kasáboz postás
sorokint 5 krjával
számítottanak.

Révész Bálint emlékoszlopa.

Debreczen, márczius 27.

Az elhunyt nagyok iránti kegyelet az emberi szívnek egyik legnemesebb érzelmé, melyet az teszen igen nemessé, hogy nem játszhatik nála közre semmi önzés, semmi érdek, mert benne a szív már egyedül csak a maga benső vágyát elégíti ki, nem várhatván sem elismerő mosolyt, sem jóleső kézzszoritást attól, a ki nincsen többé, mert meghalt, mert elköltözött innen, földi küzdelmeinknek színteréről.

A debreczeni ev. ref. egyház-köztség szeretett lelkésze a tiszántuli egyházkerület nagynevű püspöke, a halhatatlan emlékezetű Révész Bálint 1891. október 8-án hunyt el, s árván hagyott egyházkerülete, azonnal halála után elhatározta, hogy eltávozott nagy lelki vezérének emlékezetét külsőleg az által is igyekszik megőrizni, hogy hű kegyeletének megmutatására a Kossuth-utczai temetőben lévő sirja fölibe emlékoszlopot állítand. Az egész egyházkerület, a debreczeni hívek egyetemével együtt, szerető rokonszenvvel fogadta a kegyeletes eszmét s megindulván az adakozások, csakhamar tekintélyes összeg gyűlt

egybe, teljesen elég arra, hogy az eszme testet ölthessen, hogy a terv megvalósulhasson.

Az egyházkerületnek az ezen ügyben megbízott küldöttsége Tóth András, Debreczenben lakó akadémiai szobrászszal, ezen immáron magának előkelő nevet biztosított művészszal lépett érintkezésbe az emlékszóbor mintázása és majdan elkészítése érdekében, a mint ezen lap tegnapi számában olvashattuk: a művész elkészült két mintával és az ügy a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésen, hova Tóth András szobrásznak költségvetéseit be kell terjesztenie, mindenesetre el fog dőlni.

A tiszántuli egyházkerület azon a gyűlésén, melyen az emlékszóbor állítását elhatározta, úgy gondolkodott, hogy az a Kossuth-utczai temetőben nyugvó porok fölibe lenne felállítandó.

Ehhez volna e sorok írójának néhány szava, melyet épugy dikta az elhunyt iránti tisztelő kegyelet, mint a Debreczen város külfejlődése, — szépülése iránti aggodó érdeklődés is. A művészt e napokban fölkeresett bizottságnak egyik előkelő tagja fölvetette már az eszmét, melyet mi ezennel szé-

lesebb körbe, a nagy nyilvánosság elé kiviszünk, hogy a készülő emlékoszlopot nem kellene a Kossuth-utczai temetőben eldugni, hanem a nagytemplom és a kollegium közötti emlékkertben kellene azt fölállítani.

Az eszme élénk figyelmet érdemel, s mi kötelességet vélünk teljesíteni, ha felhívjuk arra a nagyközönség, s az irányadó körök figyelmét.

Mi láttuk a művész két mintázatát, eredetiben és fényképeken is, s egy ellenérvet azonnal megdöntünk, ha kinyilatkoztatjuk, hogy a készítendő emlékoszlop egyáltalában nem síremlék, nem síremlék alakú mű, a minek tényleg csak temetőben volna helye, — hanem valódi szobormű, mely a város bármely közterén helyet foglalhat, hogy azt diszitse, de a melynek legméltóbb helye természetesen csak az emlékkert lehet, mert hiszen a megboldogult püspök, az ő áldásteljes életének minden pillanatát az egyház és az iskola javára szentelte, már pedig emlékkertünk e két nagy intézmény, az egyház és az iskola két legnagyobb helybeli épületének megszentelt falai között terül el.

T Á R C Z A.

Egy valóper vége.

Irta: Sz. Buday Etel.

Egy pillanatig tragikus hangulattal néztek egymásra, mely szokatlanságánál fogva úgy az egyiket mint a másikat nevelésnek tüntette fel a másik előtt, úgy, hogy mind a ketten egyszerre törtek kacajban ki.

Es az a kacaj, újra oda dobta őket, arra a megszokott talajra, hol a könnyűvérség tartja fenn magát. S kacagtak édesen úgy önmagok felett, hogy könnyek gyűltek szemekbe. Azután újra belejutva a könnyed modorba, mit előbbeni hangulatukban nem mert volna ajánlani, egészen tréfásan tette meg az ajánlatot Gábor, hogy menjenek együtt ebédelni.

Édesen fel nevetett Frida s aztán így szólt:

— Hisz ez pompás egy eszme, valóban nagyszerű! Már hogy mi jelen körülményeink közt, mint valami titkolódzó szerelmesek külön vonulva ebédeljünk együtt egy szállodában... Valóban jó tréfa.

Es nem sokára, férj s feleség megérkeztek a szállóba.

Mielőtt rendeletet adott volna Tamásy az előtök hajtongó pinczérnek, így szólt halkán nevéhez:

— Külön szobát rendelék.

— Máskülönbem nem is tehetünk jelen helyzetünkben — válaszolt szintén halkán Frida.

Pár pillanat múlva diszes kis szobában ültek, egymással szemben egy kis asztal előtt, míg a pinczér egy másik nagyobb asztal felterítésével foglalkozkodott.

Szót sem szóltak egymáshoz, a pinczér jelenléte feszélyezte őket s még inkább az az impertinens mosoly, mely rosszul palástoltan, ajkszógleiteiben honolt, oly feltevést tolmácsolva felőlök, mi össze nem egyeztethető volt helyzetökkel. Csakis egy tővárosi pinczér képes olyan sokat mondón, bántóan mosolyogni, mint ahogy az a tányért nyaló, hagyományosan „Jean” vagy „George”-nak nevezett pinczér mosolygott. Minden szorgoskodása dacára is fűrkészőn pillantgatott az ujonnan jött vendégekre. Eszrevéve Gábor ennek bántó behatását nevére nézve, ki már lángba borult arczezal, lesütött szemekkel ült mellette, tehát elbocsátotta a szolgát, a további felszolgálástól felmentette.

Könnyebbülten sóhajtott fel Frida, midőn magokra maradtak, örömeinek adva kifejezést, hogy annak a frakkos majomnak a kíváncsi pillantásától megszabadult, ekként fejezve ki szavait:

— Úgy vettem észre, látszólagos fonáksága a helyzetnek, hamis álláspontra juttatott bennünket. Már bánom hogy magára hallgatva ide jöttem.

— Soha se bánja — válaszolá Gá-

bor hamiskásan mosolyogva — nem az első párok vagyunk, kik itt megebédünk tisztességben és nem is az utolsók leszünk. Habár az ilyen „chambre séparée”-t vegyes közönség is látogathatja, a zárdai szüzek pedig a legkevésbé. Férj és feleség meg épen sohasem, így a mi itt létünk valódi csoda számban megy. Hisz még mindig házas felek vagyunk, habár elkülönített háztartásban is élünk de azért eltagadhatatlanul mint férj és feleség, mit ugyan ez a frakkos, sörényes majom, lemerne még esküvel is tagadni, hogy ez való, hogy ez még így is lehet.

Ó azon hiszemben él, hogy mi olyan szerelmeskedő, törvényen kívül eső párok vagyunk, kik e helybe, e légkörbe beillünk. S kik azért jöttünk ide...

— Hogy mint szerelmes galambok turbékoljunk itt — szólt Frida hevesen közbe — ugyebár, maga is ezt akarta mondani?

— Nos! és ez a feltevése annak a majomnak bántja magát? Magát? ki minden ilyen kicsinyességen felül tudott eddig emelkedni szellemileg. Ki nem is olyan régen, nászutunk első perceiben, olyan öntudatosan viselkedett, mikor az első pihenőt tartottuk Bécsnek egyik szállójában. Emlékszik-e reá? Mily öntudatos nyugodtsággal lépett fel. Akár csak egy rég férjezett matrona. Mondja, nem emlékezteti-e magát jelen helyzetünk arra a régre, a mikoris jelen helyzetünk-

Nem siremlékszerű mű a *Tóth András* két mintázata, hanem szobormű mindakettő, értékes szienitkőből tervezve.

Az egyik pyramis alakú mű, elől az elhunytak dombormivű bas-relief arezképével.

A másik emlékoszlopszerű mű, a megboldogult püspöknek érzeből öntendő, életnagyságu mellszobrával.

Maga a szobor, alapnélkül 3 méter magas lesz, s az alap 60—80 centiméter magasságu, mely tehát — s ez figyelembe veendő — magasabb is, szélesebb is leendő, mint a hogy a mintákon s az ezekről készült fényképeken van, ha a szobormű nem vitetnék ki, hanem az emlékkertben állíttatnék föl.

És pedig Debreczen városának mélyen rejlő érdeke azt kívánja, hogy ne vigyük ki a temetőbe ezen emlékoszlopot, hanem az emlékkertben adjunk annak helyet.

Ezzel elenyészik először is a bizottságnak s magának a művészeknek az a nehéz gondja, hogy a családi — el nem pusztítható, félre nem tehető — siremlék mellé miképpen legyen odaállítható a közadakozásból készült ezen emlékoszlop.

Debreczen, ez a gazdagságára méltán büszke nagy város, oly igen nagyon szegény művészi alkotásokban, emlékszobrokban és oszlopokban. Miért ne gazdagítanók e téren, mikor most olyan jó alkalom kínálkozik erre?!

Megvagyunk arról is győződve, hogy városunk egyedüli szobrászának, az Istenáldotta te-

hetségü *Tóth* Andrásnak művészi ambícióját is csak sarkalnók — és pedig városunk javára sarkalnók — azzal, ha művészi lelke ezen szép alkotásának, *nézetünk szerint az életnagyságu ércz mellszoborral ellátott emlékoszlopnak* — méltó helyet adnánk városunk egyik közterén.

A tiszántuli egyházkerület közgyűlése, korábbi határozatának ily módon való megváltoztatásába okvetetlenül beleegyeznek, ha ugyan azt látja, hogy Debreczen közvéleménye az általunk a fentebiekben vázolt nézet mellett foglal állást.

Felhívjuk azért városunk mérvadó férfainak figyelmét az általunk fölvetett kérdésre.

Felhívjuk arra az első sorban illetékes „Csokonai-kör“ vezető férfainak figyelmét.

Szóljanak hozzá mindazok, a kik előtt kedves a mi néhai nagy püspökünk emlékezete.

* *

Politikai hir.

Összeférhetetlenségi ügyek.

A képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága értesülésünk szerint *e hó 29-én, hétfőn* d. u. 5 óraker tartja legközelebbi ülését a *Várossy* Gyula orsz. képviselő által bejelentett képviselők ügyében. Ezen az ülésen *Rudnyánszky Béla* elő fogja terjeszteni előadói jelentését.

Külföld.

Az osztrák trónbeszéd.

A trónbeszédben, melylyel a király az osztrák birodalmi tanácsot megnyitja, a külügyi helyzetről is lesz egy passzus,

valami arisztokraták, úgy pöffeszkedtek, a vörös plüs ottomán közelében, mely igen polgáriasan nézett ki! Még a butoroknak is van jellemző kinézések. Azok közt is vannak polgárok és arisztokraták. Különös figyelembe részesítette a velencei nagy tükröt, mely tündökölvé adta vissza a függő csillár üveg prizmainak a ragyogását, melyekben a nap fénye szivárvány színben tört meg, úgy a kandallóra helyezett *Vénus* szobor plastikailag szép, fehér meztelenségét.

Tamássy türellemmel várt, az asztalhoz ülve, a szép kíváncsira, ki a tükörlap egyik szögletét vette vizsgálat alá, melyen gyémántal bekarczott, nagy betűkkel írva e név „Cyprián“ diszelgett, mint a mult valamelyes eseménynek a symboluma.

— Csodás név, — mondá Frida törpöngőn — Vajjon ki lehet viselője, a ki nem átalotta, ily módon át adni nevét a nyilvánosságnak.

— Bizonyval a főváros valamelyik cocotte-nek a neve, ki a pezsgő hatásától, mámorosan, eként örökitette meg a nevét, melyet azóta úgy el is dobhatott, mint az akkor viselt ruhát, mikor pezsgős mámorában így megörökitette itten a nevét, mely ép úgy nem volt az ő jogos neve, mint azok sem, a melyeket azóta is viselt hamisan; csakugy regényekből véve magának a lehangzatosabb neveket.

(Vége köv.)

a mely rá fog utalni azokra a nehézségekre, a melyeket Görögország okoz és arra, hogy egész Európa egyértelműen a békét akarja.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 26.

Az erkölcsök műfelháborodásának méltó kinövése az a mesterségesen kuszált névalírásu feljelentés, mely egy, a t. Házon kívül álló tagtól egy képviselőre vonatkozólag a Ház elnökéhez érkezett. A velencei szisztémaára készült feljelentéssel a Ház *Szilágyi* Dezső elnök indítványára méltán bánt el: az ilyen mesterségesen elkuszált aláírásu feljelentéseket a papirkosárba dobja.

Az uralkodó erkölcsi hangulatra jellemző e kisdéd mozzanat után következett a napirend: a költségvetési törvény tárgyalása.

Pulszky Ágost előadó egész röviden szólott. A helyesléssel fogadott bevezető után pater *Molnár* János zagyva beszédben igyekezett bizalmatlanságot bizonyítani.

Általános figyelem között emelkedett föl helyéről *Csáky* Albin gr. s szólott hozzá a költségvetési törvényjavaslatához. Mindenekelőtt konstataulta azt a ferde helyzetet, a melybe a költségvetés bírálásával jutunk.

A néppárt bizalmatlansági oka, az egyházpolitika megépséggel az a motívum, a mely a szabadelvű pártot a kormány iránt való bizalomra a legnagyobb mértékben serkenti. A kormány a reformokat végrehajtotta, életbeléptette s tette azt olyan tapintattal, mely a kilátásba helyezett kulturharecznak még csak lehetőségét is kizárta. Tehát ebben ugyan nincs ok a bizalmatlanságra.

Végül a választási visszaélések.

Hát hogy vannak ilyenek, az sajnos és pártközi törekvésnek kell lennie a választási visszaélések megszüntetésének. Sajnos azonban, vannak ilyenek mindenütt, ahol választások vannak s a mi fő, nálunk sem egy párt kiváltságai: ha vétkezünk, vétkezik minden párt. Tessék egyaránt óvakodni a választási visszaélésektől s akkor a panaszok megfognak szünni kölesönösen, vagy pedig a legkisebb körre szorítkoznak.

Ezekben azt hiszi, kimutatta, hogy a közjogi és egyházpolitikai motívum a szabadelvűpártot bizalomra hangolja a kormány iránt.

Épen ezért a költségvetési törvényt a legnagyobb készséggel megszavazza.

Perczekig tartó taps és éljenzés volt a visszhang erre a gyönyörű, argumentumokban, eszmékben gazdag beszédre. A szabadelvűpártnak csaknem minden tagja járult *Csáky* grófhhoz és gratulált emelkedett szellemű, államférfiui beszédéhez.

Eötvös Károly csak soká, perczek multán juthatott szóhoz. *Eötvös* előbb a néppárt szónokával polemizált, polemijának a java azonban természetesen *Csáky* okfejtése ellen irányult; úgy hogy nevetető sziporkázásának földerítő hatásán kívül egyéb hatása abszolote semmi sem volt. Határozati javaslatot nyújtott be a költségvetési törvény elvetésére. Utána *Pader* Rezső fejtette ki álláspontját a javaslat ellenében, amelyet ő sem fogad el.

A tanácskozást holnap folytatják.

Az appropriáció első napja.

Debreczen, márcz. 27.

(—s) A költségvetési törvény tárgyalása ismét megszólaltatja az ellenzéki pártok bizalmatlansági votumát, amelyek természetesen jól ismert és sokszor hallott akkordokban nyerne kifejezést. Amit *Molnár* János apátplébános a tegnapi

höz hasonlóan, ép egy ilyen vörös plüsös szobában maradtunk először magunkra, mint férj és feleség? Elfelejtette-e már azoknak a perczeknek az idylli boldogságát, mi akkor lelkünket egészen betöltötte? Elfelejtett már mindent! . . .

— El! elfelejtetem! — kiáltá daczosan a szép asszony, tűz szikrákat szórva szeméből — Igen! elfelejtetem . . . Elfelejtették velem a két évi elválás keservei az egy évi együtt lét hazug álmait.

— S valóban benső meggyőződésből beszél így Frida?

Valódi igaz meggyőződésből . . . De hagyjuk ezt. Minden elmúlt visszahozhatatlanul s ezzel vége a mi házassági komédiánknak is.

— Ugy van! . . . Teljesen igaza van. Hisz magának mindig igaza is volt mindenben, még abban is, hogy én magát soha igazán nem szerettem.

— Igen szép, hogy beösmérésre jutott. Kevés férfi éri el e dicső pontot. De ha önnek is úgy tetszik, üljünk asztalhoz. Azt hiszem, a leves már nagyon is kihült, a pezsgő meg nagyon is jeges lesz. Együnk tehát, mert engem farkas éhség gyötör.

— Ugy van, hisz mi más célért sem jöttünk ide, minthogy jól lakjunk és egymás egészségére kívánjuk a jóllakást.

És olyan bántó közömbel tekintett nejeire, hogy az zavarában le fel kezdett járni a szobában, vizsgálón megbámulva a szoba berendezését, a magas támlájú nagy széket, a kis guggolyokat, mik mint

ülésben megint elmondott arról, hogy a Bánffy kormány a vallástalanságot mozditja elő, azt már untig hallottuk már, anélkül, hogy liberális meggyőződésünket a legcsekélyebb mértékben befolyásolta volna, és a tegnapi megismétlés épp oly kevésbé ingathatja meg a liberálistusba vetett hitünket. Molnár János beszédét különben lehetetlen gunyos mosolygás nélkül végig olvasni, mert csak ugy hemzsegnek benne a tulzott naivitások. Vagy nem naivitas-e az a kijelentése, hogy az iskolából az Isten nevet kiuzik ez az oka annak, hogy nagyszivü férfiak alakjai mind ritkábbakká válnak. Vagy az a másik, hogy a néppárt ennek a modern államnak, amelynek temploma a börze, bibliája a váltó, egyenlősége a ezinkosság és rendjelhajhászat, parlamentje érdekszövetség, sajtója a pokol műhelye, nem szavazza meg a költségvetést.

Szerencsére Molnár Jánosnak eme szingazdag elméskedései után magas államférfiúi színvonalon álló beszédet hallhatott az ország gróf Csáky Albin ajkairól. Közéletünknek ez a kiváló jellem és gondolkodás tekintetében különösen kiváló alakja az ellenzéki pártoknak három kardinalis bizalmatlansági votumát, amely közjogi egyházpolitikai és választási indokokban leli alapját, komoly fejtegetéssel ezafolta meg. A szélsőbal közjogi programját tulvérmes sovinizmus helyes színében tüntette föl. A néppártól nagyon találóan mutatta ki, hogy eszközeiben és ezéljaiban valóságos radikális reakció nyilatkozik meg.

A választási panaszokra pedig ki mutatta gróf Csáky Albin, hogy azokat az ellenzéki pártok mindig egyaránt hangoztatták, azelőtt ép ugy, mint ma.

Utána Eötvös Károly a függetlenségi párt erős fejü humoristája szólalt fel, aki természetesen kicsinyli azt a haladást, amelyet hazánk 1867 óta közjogi, nemzeti, gazdasági és közmívelődési tekintetben tett, mert a függetlenségi párt kormánya alatt az ország Eötvös Károly meggyőződése szerint — sokkal többre vitte volna. Hát azt mi nem tudjuk, hogy Eötvös Károly és társai a haladásnak mily magas Csiborasszójára vitték volna föl az országot, de legalább is kérdésesnek és kétségesnek tartjuk, hogy az magasabb lett volna a mai eredménynél. Mindenesetre azonban döntőnek azt a körülményt kell tartanunk, hogy a fejlődés a függetlenségi irányzatot egyszerű eszményi törekvéssé tette, ami a leghatározottabb bizonyíték a mai állapot mellett s Eötvösök ellen.

Fővárosi levél.

(Szünetlen torzsalkodás. — Sennyey és Andrassy. — Az üldözött képviselők. — Miért kell Morzsányinak lemondani? — A ballerina háboru. — Ghéczy a pályanyertes.)

Budapest, március 27.

Még mindig tart a torzsalkodás a képviselők között és valószínűleg nem is fog megszűnni soha. Az egész másodrendű kérdés, hogy mi adja meg a veszekedés anyagát és jogczimét: a fő az, hogy a hatalmon levő párt igyekszik a maga állását megtartani, a másik pedig arra törekszik, hogy hozzá jusson a hatalom-

hoz. A közönség pedig, a mely hol az egyiket, hol a másikat támogatja, gyakran elfelejti ezt a legfőbb szempontot, csupán azért mert nem szokták azt így nyersen megmondani. Erre a politikus uraknál nincs meg a megkívántató őszinteség.

A legutóbbi évtizedekben nem is volt rá eset csak egyetlen egyszer. A mikor már a 67-iki kiegyezés létre jötte egészen bizonyos volt, egy izben szemközt találkoztak a nagy ellenfelek, Andrassy Gyula és Sennyey Pál. A konzervatív báró felöltve az ő ünnepléses modorát, emelt vontatott hangon így szólt a liberális grófhöz:

— És mondd meg Gyula, hogy tulajdonképpen mi a te czélod?

— Az én czéloom? felelt Andrassy egyet rántva vállán, — az én czéloom az, hogy te menjél, én pedig jöjjelek.

Igaz, hogy ebből áll az egész párt küzdelem is, de a mai helyzetben az az új, hogy a küzdelem eszköze egyáltalán nem politikai jellegű. Mert az a törvény rossz és tökéletlen, azért nem volt végrehajtva soha; van nekünk olyan törvényünk több is. És ha teljes szigorral végrehajtanák, az sokkal nagyobb baj volna, mintha teszem Polonyira biznók a kormányelnökséget. Olyan pusztulás támadna a legjobbak között, hogy az alkotmány egész gépezete megakadna ő miatta. Mert komolyan véve a törvényt és természetesen kiterjesztve a főrendiházra is, nem maradhatna ott meg egy püspök sem, Zichy Nándor gróf sem.

Bizonyval meg is fog szünni az a hajsza nagyon hamar, de megmarad belőle valami nagyon keserü utóíz: a képviselők tekintélyének nagyfokú aláasása. Ez a tekintély pedig most sem tulságosan sok már és arra nem csupán a képviselőknek, de az egész országnak igen nagy szüksége van, hogy az a kis tekintély megmaradjon.

— Mi vagyunk a közzsákmány! sóhajtott föl egy képviselő, látva a napról-napra megújuló személyes támadásokat.

— Annál is rosszabbak vagyunk, nyögte egy új képviselő. Az én föld birtokos szomszédaim velem együtt régen sürgetjük a kormánytól egy közös és közérdekü ügyünknek a rendezését. Már meg is ígérte a kormány, kötelessége is volt, mert ügyünk igazságos. Amióta megválasztottak képviselőnek, többször sürgettem a végleges rendezést de ugy látom hogy teljesen hiába. Mert a miniszter kijelentette, hogy ő most így meg amugy nem tehet semmit, természetesen csak azért, mert képviselő kéri, és ha azt teljesíti, azt kihetnék, hogy az én pressziómnak engedett. Amint láthatod tehát, igen nagy anyagi kárral is jár együtt ez a képviselőkódás.

Szerencsére ezt és így általánosságban mondani még sem lehet, mert nagyon sok azon képviselők száma, akik valami egészen mást érnek el a mandátumaik utján mint az anyagi romlást.

Tény azonban az is, hogy azon képviselőknek, akik saját vagyonnal nem bírnak a helyzetük egyáltalán nem irigyelhető.

Mert az a 3300 frt amit fizetésül kapnak, a megélésre igazán kevés, a meghalásra pedig sok. A főváros drága és a képviselőnek legalább egy kissé urnak is kell lennie. Folyton gyűjtenek tőlük, a klubélet még kártyázás nélkül is nagyon drága, pedig kikerülhetetlen; a választók gyakran fölrandulnak, még gyakrabban tönkre mennek; leggyakrabban pedig ugy meghajszolják a képviselőt ide-oda küldözgetéssel, hogy a diurnum egy részét megeszi a flakker; a kerületben is folyton vannak jótékonyezélu bálok, rongyos és foltos ozsonnák, amiknek a beléptidijait felülfizetéssel kell megváltani, nem is szólva a sürüen kötelező komaságokról; a módosabbak meghívják az ő társaikat lakomákra, azokat bizony

viszonozni kell, — hogyan teljék mindez a képviselői fizetésből? Azt nem is emlittem, hogy mi, a magyar közönség szoktattuk ahhoz a képviselőket, hogy a megválasztásra ugyanesak költekezzenek, mert az kell a népnek.

— Megválasztjuk uram egyhangulag, — mondá nemrég egy híres kortes a jelöltnek, — de csak egy föltétellel: legyen ellenjelöltje!

Ilyen körülmények között csak az maradna hátra, hogy csupa dugszagdag, tehát egyéb keresetre nem szoruló emberekből alakítsuk meg a törvényhozást, ezt pedig nem kívánhatja egy józan ember sem Magyarországon.

Hanem hát, — meg kell buktatni a kormányt minden áron, ez a jelszó, és erre gondolják alkalmas eszköznek a most folyó hecczeket, és azért szitják, élesítik, fölfujják és a „rokon“ elemek ütik a szabadelvü-pártot a mig csak — meleg. Nagy és megdöbentően hatalmas ez a párt. Kivülről megostromolni szinte lehetetlen. Most tehát megkísérlik szétrobbantani belülről. Egy bibéje van a dolognak csak: az, hogy legjobban buzdólkodik ezen a Nemzeti kaszinó, — és a mit a legutóbbi években ez a nemes testület csinált, az mindig ellenszenves volt a nagy közönség előtt. Es ha egyszer híre terjed, hogy az egész „hecczet“ — mert az nem is más — a kaszinó csinálja, olyan népszerű lesz a Bánffy kormány, hogy akkor sohasem bukik meg, ha nem akar.

Egyébként furesa ez a mi közönségünk. Morzsányit megválasztották még egyszer képviselőnek, de kényszerittek arra, hogy mandátumáról lemondjon. Még pedig nem azért, mintha a provizórt rossz néven vennék. Oh nem, sőt ellenkezőleg! De abban a véleményben vannak, hogy Morzsányi ezentul rendkívül passive lesz kénytelen működni, nem járhat ki semmit, nem protegálhat senkit, ilyen képviselőre pedig az Erzsébet városnak szüksége ninesen. Ezért egészen kétségtelennek tartom, hogy Morzsányi a saját — sok minden egyébre vágyódó — választói szorongatása folytán, le fog mandátumáról mondani.

Szerencsére van egy-egy kis torzsalkodás egyebütt is. Az operaház prima ballerina kérdése egész vihart támasztott a sajtóban Nopesa Elek ellen. A Nopesapártiak azt mondják, hogy nem kell Müller Katalin, — az ellenzők pedig azt mondják, hogy nem kell Barbiana! De egyik sem mondja, hogy kell — akar az egyik, akár a másik: ez a baj. Nopesának pedig csak az kell, hogy ő mondhasza meg, hogy mi kell a közönségnek, minthogy a támadó sajtó folyton csak azt hangoztatja, hogy mi nem kell.

Művészeti eseményekben a Ghéczy ezer forintos díjnyerése a legnagyobb esemény: szinte megható, hogy ennek a dolognak mindenki örül, talán még Ghéczynek egyetlen vetélytársa Bokor is. Nekem is van hozzá egy picinyke, talán érdektelen, de megható történetem. Tegnap éjjel a mint haza megyek, hangos jó estét köszönt rám egy hórihorgas sovány ur. Persze, viszonzom. Arra ő bocsánatot kér, hogy másnak nézett és mindjárt nagyon kedvesen be is mutatkozik. Gratulálok neki szivemből és mondom, hogy a gyimesi vadvirág engem is teljesen elbájolt!

— Igazán? De már meg is nyertem vele a díjat, szólt gyermekesen megható büszkeséggel, de bizonyosan el is pirult bele.

— No annak nagyon örülök, mondam, hát csak tessék elmondani: ki hogy bíralt, hogy megirhassam az ujságomnak.

Látni kellett aztán ezt a véghetetlen szerénységet, röstelkedést, huzódózást, amit ez a roppant termetü, de megindítóan gyermekes kedélyü ember véghez

vitt, attól való röstelkedésében, hogy valószínűleg dicsekedett. Szinte keveslem magam is — thémának — hogy ezt itt fölemlíttem, de a magam „közhangulatának” jellemzésére szoltam róla, konstátálván, hogy a heczéért folytatott rut küzdelemben ez az a kis intermezzó egészen felvidított. Mert bizony az élet nem szép de a poézis meg napsugár ez a kettő mégis gyönyörű egy találmány.

Adorján Sándor.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Gtthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

DEBRECZENI ELLENÖR.

1897. április 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Április	hóna	1 frt	— kr
"	1-től május 31-ig	1	67
"	" június 30-ig	2	50
"	" decz. 31-ig	7	50

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése márcz. hó végével lejár, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, lakásváltoztatás esetében pedig úgy helybéli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

Időjárás

A központi meteorologiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Márczius 27. —

— Száraz. — Enyhe.

— **Istenitisztelek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban következők tartanak egyházi beszédek: A nagytemplomban *Dicsőfi József*, a kistemplomban *Kovács Ferencz* tanár az új templomban *Bartók Jenő* hittanár, megválasztott nyiregyházi lelkész, az ispotályiban *K. Tóth Kálmán* tart istenitiszteleket. A róm. kath. templomban reggel 7 óraker *Hammernyik Sándor*, 9 óraker dr. *Wolaffka Nándor* püspök miséznek s *Hammernyik Sándor* tart szentbeszédet. Déli 1/2 12 óraker *Molnár Kálmán* miséznek. Délután 3 óraker a keresztény tanítást *Kovács Márk*, a rózsafüzér ájtatosságát dr. *Wolaffka Nándor* tartja. Az ág. hitv. ev. templomban délelőtt 10 óraker s délután 3 óraker *Geisztlinger Pál* s. lelkész végzi az istenitiszteleket.

— **Révész Bálint emlékszobra.** Lapunk élén a főiskola egyik kiváló tanára tollából igen figyelemre méltó cikket közlünk ma arról a tegnapi általunk már fölemlített tervről, hogy a Révész Bálint püspök sirja fölé szánt emlék ne ott, hanem az Emlékkertben állíttassék fel.

— **Érdekes felolvasások a Csokonai-körben.** A Csokonai-kör, buzgó irodalmi körünk ez idén — mint értesülünk — még két felolvasó-estélyt fog tartani. Mindkét estének meg lesz a maga kiváló érdekessége, két jeles tudós felolvasásában. Nevezetesen az első — mint halljuk — dr. *Kunos Ignác* a jeles orientalista, városunk szülötte fog felolvasni nagyon aktualis thémáról, a török viszonyokról. A másik estén, mely ez idén utolsó, befejező estély lesz, eddigi megállapodások szerint dr. *Guttenberg Pál*, ki személyes ismerőse a híres sarkutazónak, Nansennek, fog annak utazásáról felolvasást tartani. Egyben azokat az érdekes képeket is bemutatja, melyeket Nansentől kaptott s az utazásokra vonatkoznak. Az utolsó felolvasásnak egy igen kedves piece-e is lesz, amennyiben az elnökségnek sikerült arra megnyerni dr. *Vass Antalné* urhölgyet egy monolog előadására.

— **A főkapitány Budapesten.** *Boczkó Sámuel* rendőrfőkapitány ma reggel három napi tartózkodásra a fővárosba utazott. Távolléte alatt hivatalában *Végh Gyula* tb. főkapitány helyettesíti.

— **A hadházi Földi-emlék.** A hajdu-hadházi temetőben már fel van állítva Földi János, a mult század végén élt jeles természettudós, író és Hadház városa büszkeséggel emlegetett főorvosának sirja fölött a csinos emlékkő, amelyet Gerenday budapesti kőfaragó műhelyében rendelt meg az emlékkő-bizottság. A jövő hó elején leplezik le ünnepélyesen a Csokonai-kör közreműködésével, egyuttal emléktáblával jelölik meg a tudós doktor lakóházát is. Az ünnep programja nagyjából még a mult év őszén meg volt állapítva s csak a téli rossz időjárás miatt halasztották mostanra. Ez alkalomból hadházi levelezőnk elbeszéli az emlékkő felállításának rövid történetét, amiből az is kitetszik, hogy ninesen olyan rossz, amiből valami haszon is nem válnék. Mert ime, talán ma sem állana a szép siremlék Földi János hamvai felett, ha Hadház rendezett tanácsu városból nagyközséggé át nem alakult. Mert ez a változás pattantotta ki a feledés homályából, hogy a hálás hadháziak még a 60-as évek elején, midőn szabadabban lélegzhetett a magyar s a hazafias kegyelet mindenféle emlékünnepeket rendezett, kisebb-nagyobb műbeccsel bíró emlékköveket és szobrokat emelt a nemzeti irodalom bajnokainak és a szabadság hőseinek, — ők is, a hadháziak elhatározták, hogy emlékkövel jelölik meg a Földi János jeltelen sirját. Mükedvelők előadásából mintegy 120 frt folyt be a kegyeletes ezélra, de azután senki nem gondolt azal, hogy tovább is gyarapítsák az ekként létesült alapot, sem arra, hogy állandó bizottságot kellene alakítani, mely a szép tervet idővel meg is valósítsa. A kezdeményezés már már majdnem feledésbe ment, mig nem 1891-ben a rendezett tanácsu városból nagyközséggé átalakuláskor *Ferenczy Elek* főszolgabírónak tudomására jutott, hogy Földi-emlék czimen régebben bizonyos alap gyűlt össze. *Kálmán Sándor* pénztárostól tehát az új előjáróság által beszerezettette a kötvényt s a vele biztosított tőkét kamataival egyutt az előjáróság rendelkezésére boesátotta, meghagyván, hogy azt tovább gyümölcsöztesse s azonnal alakítsa meg a siremlék bizottságot. A község hálásan fogadta *Ferenczy Elek* gondoskodó intézkedését s egy öt tagu bizottságot alakított, melynek élén *Weszprémy István* ügyvéd és *Szabó Lajos* ev. ref. lelkész állanak. Hat év alatt a bizottság olyan tevéke-

nyen és olyan sikeresen működött, hogy ma már áll a csinos emlék s azt *Szell Farkas* a Csokonai kör elnökének buzgó támogatása mellett néhány nap mulva le is leplezik.

— **A papkisasszony sajtópöre.** Ma kellett volna megtartani *Bosznay* István kereskedőnek *Simli* Mariska papkisasszony ellen indított sajtóperében a végtárgyalást. Szokatlan érdeklődés nyilvánult a tárgyalás iránt. A termet egészen megtöltötte a jobbára hölgyekből álló közörség, amelynek érdeklődése csak akkor csökkent, mikor kiszivárgott a terembe, hogy *Simli* Mariska nem jön. Tíz óraker alakult meg az esküdtszék. *Kövy Lajos*, *Engesszer József*, *Róth Lipót*, dr. *Nagy Kálmán*, *Győry Kálmán*, *Tamási Béla*, dr. *Bakonyi Samu*, *Ormódy Vilmos*, *Róth János*, *Bischofka Gábor*, *Weisz Bernát*, dr. *Hollander Dezső* rendes, *Harmath Gergely*, és *Uzso István* póttagokból. A tövénysszék *Szeőke István* elnöklete alatt *Hoffmann József*, *Budaházy Zoltán* szavazóbírákból és *Uzonyi Géza* jegyzőből alakult. Elnök a tárgyalást megnyitván s a per tárgyát ismertetvén, felolvasta *Simli* Mariskának a Császárfürdőből küldött táviratát: „Mulhatatlanul személyesen akarok megjelenni, most betegsémem akadályoz, kérem a tárgyalást elnapolni. *Simli*“. *Fehér Ferencz*, *Bosznay István* magánvádló képviselője ellenzi a tárgyalás elhalasztását, mire a tövénysszék félórai tanácskozás után végzést hozott, amelylyel a tárgyalást elnapolta.

— **A nőegylet ülése.** A debreczeni jótkony nőegylet választmánya folyó hó 30-án, kedden délután 4 óraker az árvaház üléstermében segélyzések és folyóügyek elintézése tárgyában ülést tart.

— **Rosz viczez.** A Magyarország mai száma a debreczeni kvótaellenes feliratról a következő rossz viczezet írja meg egész komolyan. „Debreczen szab. kir. város tegnapelőtti közgyűlése igazi hazafias lelkesedéssel fogadta Heves- és Fehérmegye köriratát és riadó éljenzéssel, változatlanul és egyhangulag fogadta el a főjegyző által felolvasott és kimerítően indokolt felirati javaslatot. Tegnapi azonban új közgyűlést tartottak Debreczenben és ennek a közgyűlésnek az volt a ezélja, hogy hitelesítsék a mult gyűlés határozatát. A hitelesítésre került felirat szövege azonban nagy változáson ment keresztül, amint az világosan kitünik a fölirat záradékából is, mely így szól:

„Ennélfogva egyetértve Heves- és Fehérmegye törvényhatóságaiuk ismert felirataival s azok szellemével, — azokattörvényhatóságunk részéről pártolásra és figyelemreméltónak elismerjük s méltán tisztelettel kérjük a magyar országgyűlés igen tisztelt képviselőházát, miszerint ezen a kvóta emelése ellen intézett feliratokban indokoltan előadott kérelmekhez képest minden oly törekvéseket, melyek hazánk népének újabb megterhelését ezéložzák, megakadályozni és a magyar kormány idevánduló hazafias szándékaitaiban támogatni méltóztassék.“

Igy lett aztán a lelkes felirat *Dégenfeld* főispán közbenjárása folytán a kormány iránt való bizalmi nyilatkozattá. Debreczen független polgárai megbotránkozással fogadták az első felirat önkényes megváltoztatását s az ellen a *Debreczen* a nyilvánosság előtt tiltakozik.“

Si tacuisses . . .

— **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A belügyminiszter jóváhagyta azon közgyűlési határozatot, amely a városi nyugdíjintézet tagjainak járulékát másfél per-centről háromra emelte.

— **Hegyközség alakulás.** A köntöskert II-ik járásbeli szőlőtulajdonosok folyó évi márczius 28-án vasárnap délután 3 óraker a városház kis tanácstermében hegy-

községgé alakuló gyűlést tartanak, melyen a városi tanács képviselőiben ifj. Csóka Sámuel aljegyző polgármesteri titkár jelenik meg. Ez uton is felhívjuk az érdeklődő szőlőbirtokosokat, hogy a mennyiben ez az első eset, hogy valamely kertéségi hegyközséggé alakul jelen gyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **A város tüzei.** A multkor helyre akartuk igazítani egy volt 48-as honvéd százados elbeszélése után, a ki a délvidéken küzdötte végig a szabadságharcot, Debreczen város tüzér csapatáról a városi közgyűlési tudósítás során tett téves visszaemlékezésünket. De hiányos volt a korrekció, mert pótlásra s részben helyre igazításra szorult az is. Papp Ferenc nyug. városi főjegyző, magán levéltárnok, a ki maga is tagja volt a város által felszerelt tüzér csapatnak, beszéli, hogy a város nem két, hanem három ágyúcsövet kapott az államtól s mind a hármat, mintegy félüteget, felszerelt teljesen, ellátva lőszer kocsikkal, lovakkal, legénységgel és kocsisokkal. — Az ágyúk lafettáit Molnár Sámuel kereskedő és neje, részben egy Petőné nevű lelkes asszony készítették. Az ágyúcsövek nemzeti színűre voltak festve s fel volt rájuk írva az ajándékozók neve is. A töltényeket, gyutaesokat a városházán készítették, abban a szobában, a honnan most Végh Gyula tb. r.-főkapitány dirigálja a II. kerület rendőri ügyeit. A három ágyú és a három ütegek egész legénysége debreczeni ifjakból állott s tulnyomólag a kollegiumból került ki. Minden ágyú mellett hét tüzér volt, a kiket a Bika fogadó portása, (és nem pinczére, a hogy irtuk) egy Papp Móricz nevű volt osztrák-tüzér tüzemester oktatótt ki az ágyú-kezelésben. Ő is elment velök Erdélybe, a hová rendelve voltak. Irányzóik Szűgyény István, a későbbi törvénytörvényes elnök, Török Pál erdőmester és Könyves Tóth Antal kollegiumi ügyész voltak. Nagy-Szeben ostrománál jan. 20-án a három ágyú közül kettőt demontirozott az osztrák, de a piskini csatában az egyiket hősiességgel visszafoglalta Bem hadserege. Könnyű volt megismerni. Mert még akkor is olvasható volt a nemzetiszínű lafettán a Molnár Sámuel és felesége neve. A kerekek már akkor fekete-sárgára voltak bemázolva. Annál az ágyúnál, a mely mindvégig megmaradt, Török Pál volt az irányzó s mellette Végső Sándor, Varga István, Kovács József, Fodor Károly, Pap Ferenc szolgáltak. A hetedik tüzér nevére már nem emlékszik. A város minden ágyuba és üteg kocsiba négy-négy kitűnő lovat adott, összesen tehát 24-et és ezen kívül hat kocsist rendelt, a kiket rendszeresen fizetett. A tüzei is, az állam által fizetett lénunon kívül a várostól naponta egy ezüst huszást kaptak. De mindez csak egy csekély része volt annak a gazdag és lelkes áldozatkészégnek, a melylyel Debreczen városa előmozdítani igyekezett a megtámadott haza és szabadság védelmét.

— **Tömeges párbaj-tárgyalás.** Igen érdekes és a maga nemében ritka párbaj ügyekben fog nemsokára a debreczeni kir. törvényszék itélkezni. Monstre párbajtárgyalás lesz, melyben tizenkét párbajozó fél fog a vádlottak padján ülni, kik közül egy, Gallovich Jenő volt debreczeni hírlapíró, hat rendbeli párbaj vétségért van vád alá helyezve. A debreczeni kir. törvényszék még a mult év június havában hozott végzésével Gallovich Jenő hírlapíró hat rendbeli párbaj vétségért, egy rendbeli párbajviadal vétségébeni részesség miatt; Bodnár Géza hivatalnokot, Tarnai Albert gazdálkodót, Redl Siegfried vasúti hivatalnokot, Löw József hírlapíró, Tervei Tamás ügyvédjelöltet, Schlachta Jenő jár. bírósági aljegyzőt, Balogh Tihamér gazdálkodót, dr.

Pásztély István földbirtokost, Lindenfeld Ede hírlapíró egy-egy rendbeli párbajviadalvétsége; Szatmáry Zoltán hírlapíró két rendbeli párbajviadalvétsége miatt vád alá helyezte. Grebe Henrik, Grazer Károly és Engelbach Adolf ellen, kikkel Gallovichnak volt párbaja, mivel jelenleg is tényleges szolgálatban levő katonatisztek s mivel rájuk nézve a polgári hatóság nem illetékes, nem helyezhették vád alá. Polczner Árpád ellen, ki időközben elhalt három rendbeli párbaj vétség miatt az eljárást megszüntette. A felek egy része a vád alá helyezési végzést megfellebbezte. A tábla a vád alá helyezést helybenhagyta s az iratokat leküldötte a törvényszékhez. A törvényszék ezt a mult évben lefolyt tömeges párbajügyeket, melynek helyszíne Debreczen és Nagyvárad volt, egyesítette, mert a fenti ügyek között egyetlenegy sincs, melyben Gallovich Jenő akár mint vádlott, akár mint segéd ne szerepelt volna. A törvényszék most már rövid idő alatt kitűzi a végtárgyalást.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Weiss Vilmos kezeli születésű és illetőségű debreczeni lakos Csanádira változtatta nevét, belügyminiszteri engedéllyel.

— **A kereskedők dalestélye.** A debreczeni ker. ifjak dalköre f. évi apr. 3-án, a Margit-fürdő dísztermében dalestélyt rendez, melyre következő meghívót bocsátotta ki. A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre által 1897. évi április 3-án szombaton a „Margit“-fürdő dísztermében Rác Károly és zenekara közreműködése mellett tartandó zártkörű dalestélyre családjával tisztelettel meghívatik. Beléptidij személyenként 1 frt, családjegy 2 frt. A pártoló jegytulajdonosok szabadjegyeiket használhatják. Pártoló tagsági aláírást elfogad a pénztár. Felülfizetések közönnyel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 1/2 órakor. A meghívó kívánatra előmutatandó. Műsor: 1. Őseink emléke, Hubertól. 2. Szavalat, előadja Schepel Gyula. 3. Népdal egyveleg, Tóthtól. 4. „Säckingeni trombitás“ című dalműből ifj. Werner bucsudala, éneklő Horváth Sándor Rác Károly és zenekara kísérete mellett. 5. Virágnak mondanálak, Hénutól. 6. Szavalat, előadja Sexty Emil. 7. Népdal egyveleg, Zieglertől.

— **Rendőri hírek.** (Garázdálkodó napszám.) Tegnap este a főtéren a Tisza-ház előtt egy Szalkai Imre nevű bösörmeinyi illetőségű napszámos részegen a járókelőkre támadt, mire egy rendőr a városházára kísérte, ahol lezárták. — Ma reggel kihallgatván, vajmi keveset emlékezett tegnap viselt dolgaira. Tíz frtra büntették a garázdálkodásért, de mivel azt kifizetni nem tudja, két napi üléssel szolgálat elégtételt a megsértett rendért. (Frankfurti). Nem a hentesszék csemegéjéről van szó, hanem Poehle Lajos festő és mázoló segédéről, ki az Odera melletti Frankfurtból való és sorsa, sok viszontagság után ide Debreczenbe vetette. Ma reggel rongyosan a péresi soron koldult, míg egy rendőr kérdőre vonta s bekísérte. Kényszer utlovéllal tették ki a szűrőt a város területéről. Bizonyosan a legközelebbi állomáson kiszáll s még egy darabig a magyar alföldet szerencsétlenül jelenlétével. Miért is menne ő Frankfurtba, hiszen neki az sem hazája. Neki egyáltalában nincs hazája sehol, mint ő maga mondotta.

— **A lóosztályozás és egészségi vizsgálat** határ ideje ma lejár ugyan, azonban kellemtlenségek kikerülése céljából Oláh Károly tanácsnok a vizsgálat napjait még egy nappal megtoldja s így hétfőn lehet még lovakat elővezetni. Vasárnap osztályozás nem tartatik.

— **X. olvasóinknak** ajánljuk a Maypole Soap-ot. Ez a méltán világhírű angol festő szappan rövid 15 perc alatt ujjá varázsol toilletet, szövetet, fehérneműt, függönyt, csipkét, kezyüt stb. Egy kis forró vízzel hasz-

nálva, állandó színűvé festi, azaz voltaképp mossza, úgy, hogy nem fakulnak meg, mindamellett a kezét s az edényt nem fogja. Így aztán könnyű takarékosan, mégis modern izléssel öltözködni.

— **x Faller Gyula** előnyösen ismert kereskedő urnak a mai lapunkban közölt hirdetésére felhívjuk a hölgyközönség figyelmét.

— **x A t. hölgyközönségnek.** Kik olos és izléses selyem, gyapju és nyári mosó kelmét akarnak vásárolni, kérjük Weiner Mátyás, (Budapest, Andrássy ut 3.) legnagyobb divat-áruházának legujabb tavaszi mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. Fontos! Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet-, vagy selyem-minta küldessék.

— **x Koral fürdő-saison.** A magyarországi fürdőkben rendszerint későn, csak május hó közepén kezdődik a fürdő-saison. Jó részt ez az oka annak, hogy a magyar közönség még mindig óriási tömegekben keresi föl a külföldi fürdőket, holott a magyar fürdőkben is megtalálhatná a klimatikus hatások és a források gyógyító ereje mellett azokat az intézményeket, melyek a különféle betegségek ellenében szükségesek. Ezen a bajon segít most az utóbbi esztendőknél kezdődő fejlődésnek indult Rajecz-fürdőnek az igazgatósága. E fürdőben ugyanis az idén már április hó 1-én kezdődik a saison. Erre különösen alkalmas rendkívül kedvező éghajlati viszonyainál fogva, melyek már áprilisban is tökéletesen megfelelnek a különféle bajok ellen orvoslást kereső betegeknek. Rajecz-fürdőn, hol esztendőről-esztendőre szinte meglepő arányokban nyilvánul a fejlődés, mely ezt a gyönyörű fekvésű helyet egyik leglátogatottabb és legkedveltebb magyar fürdővé tette, a kitűnő gyógyhatású meleg ásványfürdő, úgy Marienbad és Carlsbad között helyet foglaló hideg és meleg ásvány ivókurája mellett tavaly óta a modern technika és orvostudomány minden igényeinek megfelelő hideg-vizgyógyintézet és Franzensbáddal egyenlő tökéletesen kipróbált vasas lápfürdők is állnak az üdülést és gyógyulást kereső közönség rendelkezésére. A most életbeléptetett újítás, vagyis az, hogy a saison már április 1-én megkezdődik, hasonlóképp arra vall, hogy a fürdő igazgatósága semmi áldozatot nem kimél, mikor a fürdőző közönség igényeinek a kielégítéséről van szó. Rajecz-fürdőnek vasuti állomása Zsolna, a m. kir. államasutak mentén.

S z i n h á z .

Műsor.

Vasárnap d. u. : *Ezer év*; színmű.
 Vasárnap este : *Felhő Klári*; népszínmű.
 Hétfőn : *Dobó Katicza*; színmű.
 Kedden : *Nagymama*; vígjáték.
 Szerdán : *Madarász*; *Hirsch* Zsenivel.
 Csütörtökön : *Saphó*; *Jászay* Marival.
 Pénteken : *Essex gróf*; *Jászay* Marival.
 Szombaton : *Niobe*; *Jászay* Marival.
 Vasárnap d. u. : *Virágcsata*; operette.
 Vasárnap este : *Debreczen a holdban*.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

Malária a hadihajókon.

Budapest, márczius 27. Simoustow előtt összegyűlt angol flotta legénysége közt a malária járványszerűen lépett fel. 700 esetet consultáltak eddig, folyton újabb megbetegedések fordulnak elő.

Pestis Bombayban.

Budapest, márczius 27. A pestis föllépése óta 10,045 megbetegedés és 8875 haláleset fordult elő. A mult héten Bombayban 1139 halálozás volt. A pestis nem terjed egy irányban de az beigazolt tény, hogy Nyugat-Indiában pusztit legerősebben.

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő : Ifj. Gily Ede.

Hoff János malátakészítményei

gyengélkedők és betegek részére.

Hoff János-féle maláta egészségi ital

Mell-, tüdő- és gyomorbetegségeknél, emésztési zavaroknál, általános gyengeségnél, valamint lábadozók részére kiválóan jónak bizonyult jóízű erősítő szer.

Több mint 10 év óta vásárolok önnél a maláta egészségi sör és a többi maláta készítményeket. Ez az egyedüli szer, mely nőmnek az egészségét visszaadta. Kérek egy újabb szállítást.

Bögner C. Wien, Hofmühlgasse.

Hoff János-féle süritett malátakivonat.

Torok és Bronchial-hurutnál, ugymint régi köhögésnél, kiválóképen ajánlható gyermekek lélegző szervének megbetegedésénél; igen kellemesen bevehető.

Maláta kivonata rendkívül jó erősítő szer. Kérek tehát ismét 5 üveg süritett malátakivonatot, 1 font maláta csokoládét, egy fél zacskó maláta mell bonbonokat küldeni.

Fischer G. Őrnagy, 37. gyal. ezr. N.-Várad.

Hoff János-féle maláta-egészségi csokoládé

Gyengélkedésnél, vérszegénység, idegbajnál étvágytalanság és álmatlanságnál kiváló jónak bizonyult. Kiválóképen kellemes ízű, tápláló és különös eredménnyel jár gyenge gyermekekénél és szoptató anyáknál.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb mind-azok között, melyeket ismerék. E kellemes italt kronikus gyomor, illetőleg emésztési zavaroknál vérszegénység- és általános gyengeségnél mindig jó eredménnyel használtam.

Dr. Nicolai orvos Triebelben.

Hoff János-féle maláta kivonat mellbonbonok.

Köhögés, rekedtség, elnyáladásánál felülmulbatatlan. A valódi maláta kivonat mell bonbonok emésztési zavarok nélkül szeszszertint mennyiségben használhatók.

Csodálatos volt makacs köhögésem gyors megszűnte az ön maláta kivonat-mell czukorkáitól.

von Zedlitz Neukirch Waldenburg.

Maláta mell-czukorkái nagyon jó hatásuk nóm köhögése és asztmatikus fájdalmak ellen.

Busch, lelkész Weischütz.

Kapható Debreczenben: **Csanak József, Rickl Z. József, Félegyházi János, Kontsek Géza és Tóth Kálmán** urak fűszerüzletében.

Budapesten: **Török József** gyógyszerész urnál, Király-utca 12. szám és közvetlen

228-8-4

Hoff János cs. és kir. udvari szállítónál **Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 8.**

Prospektusok és ismertetések ingyen és bérmentve.

Valamennyi könyvkereskedők által megrendelhető a díjjal kitüntetett s 28. kiadásban megjelent dr. Müller tanár által írt füzet a

savart ideg- és sexualis bajokról.

Postán küldik szét 60 kr. (bélyegekből is) előleges beküldése ellenében.

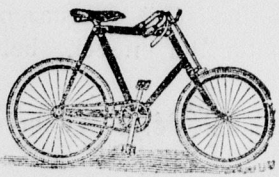
Curt Röber, Braunschweig.

A „DANUBIA” kerékpárműhelyek

252-12-2

Alex. Hulla,

WIEN, VII., Hermannsgasse Nr. 29.,

ajánlják a legjobb elsőrendű 97-ik évi minta szerinti kerékpárokat urak, hölgyek és gyermekek számára a legolcsóbb árak mellett. Kívánatra ismertetések ingyen és bérmentve.

Legnagyobb női kalapraktár

FALLER GYULA-nál

Debreczen, Kossuth-utca városháza.

Van szerencsém a n. é. **hölgyközönség** szíves tudomására hozni, hogy az Emerich Arnoldné-féle női divatüzletet át, illetve megvettem és azt saját nevem alatt tovább fogom vezetni.

Ujdonságok **Párizsi és Bécsi modellek tavaszi női kalapokban** megérkeztek és azoknak elárúsításával ugyancsak azelőbbi czégnél is alkalmazott urnót biztam meg.

Magamat becses pártfogásukba ajánlva maradtam

268-3-3

teljes tisztelettel

Faller Gyula.

Ugyanott a raktáron lévő női felöltők és tavaszi gallérok **minden elfogadható áron** kiárúsítattnak.

Vendéglő-átalakítás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy vendéglőmet a mai kor kívánalmai szerint legnagyobbitva egészen újonnan rendeztem be, nem kiméltem semmi költséget, csak hogy a mélyen tisztelt vendégeimet kényelmes és csinosan berendezett helyiségben fogadhassam; gondoskodtam kitűnő kerti és hegyi, fehér valamint vörös borokról melyeknek megízlelésére a n. é. közönséget tisztelettel meghívom.

Csapolok naponta csakis Dréher Antal-féle **Koronasört**, melyet poharanként **8 krért**, korsónként (krigli) **13 krért** árúsítok.

Végül bátorkodom a n. é. közönség szíves figyelmét jó polgári magyar konyhára felhívni és elfogadok bejáró és külköztosokat legjutányosabban.

Hogy az eddig irántam tanúsított szíves pártfogást meghálálhassam, teljes erőmből oda óhajtok törekedni, hogy ezentul pontos, előzékeny és szolid kiszolgálás által, még jobban biztosíthassam a jó indulatot a miért is tömeges látogatásért esedezve, vagyok szolgálatkész tisztelettel

Debreczeni Gábor

265-3-2

vendéglős.

ajm. á. v. indóházzal szemben. (Jelenffy ház.)

A Debreczeni Első Takarékpénztár

LI-ik évi rendes közgyűlését

1897. márczius hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor

Debreczenben, saját üzleti helyiségének tanácstermében (2-ik emelet) tartja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1896-ik üzletéről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozás e tárgyakban; az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatósági tiz tag választása.

A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, a folyó 1897. évi márczius hó 20-tól fogva, a pénztár helyiségében — a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Alapszabályaink 53-ik §-a értelmében e közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kiknek nevei 1896. december 31-ig bezárólag, a részvény-könyvből bevezettek.

242-2-2

4 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti és elismerő-okirat.

Régi jóhírű diatetikus cosmeticus szer (bedörzsölésre) az emberi test izmainak és inainak erősítésére.

Kwizda Fluidja

Kigyó jegy (Tourista Fluid)

Eredményesen használva turisták, kerékpárosok és lovaglókat által nagyobb túrák utáni erősítésre és erőgyűjtésre.

Ára 1/1 palaczk 1 frt
1/2 " 60 kr.

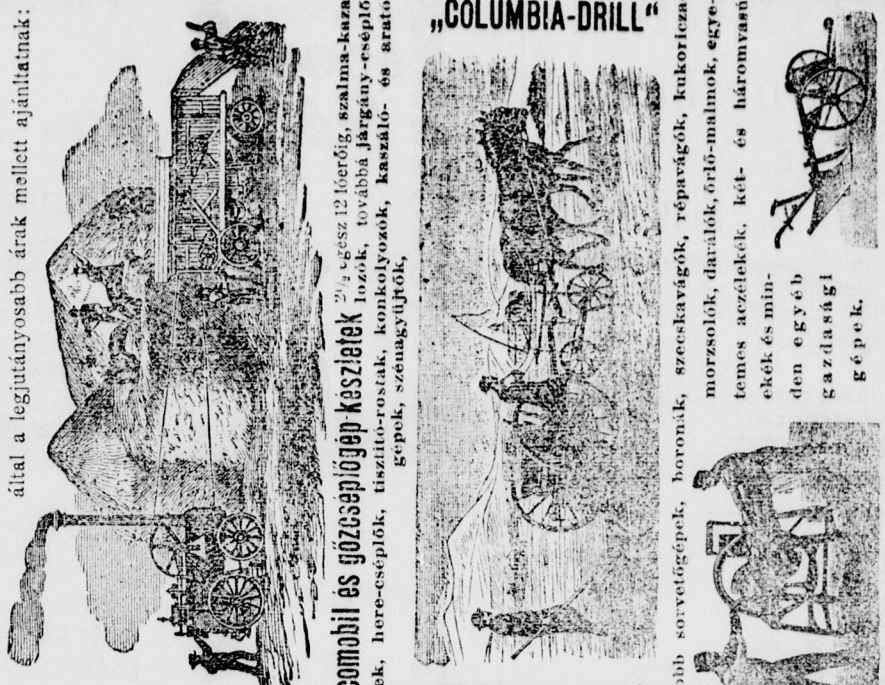
Csak a fenti védjegyes a valódi.
Kapható minden gyógyszer-tárban.

Főraktár:
Kreissapothke, Kornen urg (Bécs mellett)

mezőgazdasági gépgyárosok

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. SZ.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

„COLUMBIA-DRILL“

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek egész 12 lóerőig, szalma-kazák, továbbá járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztító-rostak, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők.

„COLUMBIA-DRILL“
A jobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egytemes aczélek, két- és háromvasas ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kintmatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselő és bizományi raktár:
Bauer és Társa cégénél Debreczenben
Nagy-Péterfia-utca 571. sz. alatt. 192-50-16

Kiadó

kényelmes nagy lakás minden mellékkeliséggel és kerttel

1897. Május 1-re

Czepléd- (Kossuth)- utca elején.
Felvilágosítást ad szerkesztőségünk.

193-0-15

Kiadó lakások.

Péterfia-utca 837. sz. alatt és Vár-utca 806. sz. a házakban több rendbeli jókarban levő két és három szobás lakás megfelelő mellékkeliségekkel együtt előnyös feltételek mellett

1897. május hó 1-re bérbe kiadó.

Értekezhetni volt háztulajdonosnő özv. Cséke Lajosné urnővel (lakása: Péterfia utca 837. szám alatt), avagy dr. Weisz József ügyvédnél mint nevezett házak zárgondnokánál, (lakik: Piacz-utca Szedlák-féle ház.) 276-3-3

Köszénkátrányt

legjobb minőségben, zsindely- és deszka-tetők, továbbá szőlőkarók behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá **ozulapok**, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére, hordókban a 50, egész 250 súlytartalommal, továbbá saját gyártmányu **coaksot** (pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett:

Légszeszgyár igazgatósága Debreczenben.

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, Keresk. Akad. épületében, a nagytemplom mellett,

eredeti amerikai varrógépek, angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csak nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan mérsékelt árak mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog furógép, villanygépeket, műlábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés! Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javító műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

4, 6 és 8 HP gőzcséplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasu ekék, boronák, rögtörő hongerek, vetőgépek, tengeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszalók, szecskavágók, repavágók és zuzók, kukorica morzsolók és csöves tengeri darálóok egy és két járatu őrlőmalmok, olajpresek stb. stb.

nagymérvű készlet összeroldását okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt árakon való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel bozzuk a t. érdekelt közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kiténő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézőkűdésre, mely egyenesen hozzánk címzendő, szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.
Budapest, Külső Váci-ut 29-37.

213-18-7

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzéke nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

4711. SZ. Rheinveilchen

(Rajnaibolya)
Ferd. Mühlens
4711. sz. Köln a/Rh.

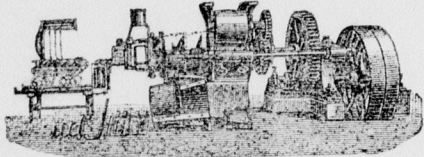
Ezen újdonság illata minden várokozást felülmul s a frissen szedett ibolya illatától nem különbözik. Kapható minden nagyobb illatszer elárúsnál.

Raktár: Szent-Királyi Tivadar műiparáru üzletében és Tóth Béla gyógyszerésznél.

209-7-5

Gőztéglatelepek

204-24-11

teljes gépberendezését,
mint főkülönlegességét ajánlja
Wannick Frigyes és Társa
gépgyára Brünnben (Morvaország).
Több mint 800 telep berendezve

Idős és fiatal férfiaknak!

Pótszer

**Copaiva-Cubeb Santalgöngyök és
Cinkbefocsendezések stb.**

és más orvosszerek helyett. Dr. Müller törzsfőorvostól föltalált Injeckiók és labdaosok orvosi rendelés szerint készítvék és orvosoktól a legjobban ajánlvák, mint a legjobb és kipróbált szer mindennemű kifolyások és **hugyosó betegségek** ellen, gyors és biztos hatásnak — még idült betegségeknek is minden utóbj nélkül használhatók. — Pár nap alatt a legjobb eredmény észlelhető.

Ára orvosi utasítással együtt 1. sz. újonnan keletkezett bajok ellen 1 frt 60 kr., 2. sz. idült régi bajok ellen 2 frt 50 kr., csomagolás 25 kr.

Egyedüli raktár és készitési helye:

Szent-György gyógyszerár

Bécsben, V/2. kerület, Wimmer-utoza 33. sz.,
hová minden levélbeli megrendelések küldendők.

Kérem e hirdetést kivágni és elteni. 2

Rózsa-arczkenőcs

üdeséget, bájt kölcsönöz az arcznak, nem zsiros s így nappal is használható, nem avasodik soha, eltávolítja a szeplőt és májfoltot; teljesen ártalmatlan; felülmul minden eddigi ilyenmü készitményt; próbára is adunk;

➔ ára 60 kr. ➔

Sudorium

arcz-, kéz- és lábizzadás ellen; háromnapi használat után az izzadás teljesen megszűnik.

➔ Ára 60 kr. ➔

Kaphatók:

Francies és Fóna

273-4-2 drogeriájában,

Debreczen, Kossuth- (Czegléd) utoza 3. sz.
az István malom lisztraktára mellett.

Alapítva
az 1861-ik
évben.

Tavaszi idényre

Alapítva
az 1861-ik
évben.

Férfi-, fiu- és gyermekruhákat

a legnagyobb választékban,
a legjobb kivitelben,
elösmert jó szabás

➔ és olcsó árak mellett ➔
ajánl, **Welkovits és Frank** vezetése alatt

BELL S.

gyári ruha raktára
Debreczenben, a Hungária mellett.

219-5-4

Mérték utáni megrendelések
tetszés szerinti kivitelben esz-
közöltetnek.

Ki issik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egész-
ségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzátétele által elvész az idegizgató bakkávének általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetre különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, ugy bakkávével keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellé egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár bakkávéval vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a

legjobb malátából készül; a bakkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a bakkávé kellemesen ingerlő ízét és a malátakávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikörülése végett bevagyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

Ejnye be jó!